

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

← Szakszervezet és kiadóhivatal →
Brassó, Kolostor-utca 26. szám alatt.

KLÓFIZIKTESI DIJ:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr., kapható:

Kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak tiszteletben.

Felolós szerkesztő

Dr. Vajna Gábor.

HIRDETKESI DIJ:

2 hasábos garmond-sor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr
8 hasábos garmond-sor 8 kr Nagyobb és többször i hirdetésné
kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 80 k
bélyeg-díj fizetendő.

Nyilttér sora 15 kr.

Hirdetések és nyilttéri szövegek díla 1500 frt-ig.

Magyarország és Ausztria.

Brassó, aug. 3.

(—s) A Neue Freie Presse keserűen kikeli a magyarok s különösen a kormánypárti magyarok sőt ellen, mely szerint az Ausztriában végbemenő eseményeket csupán abból a szempontból itéli meg, hogy mennyiben érintik azok a Bánffy kormány állását s nem pedig abból, hogy mennyiben sikerül az osztrák zavarok számára a helyes megoldást megtalálni.

Rosz néven veszi a nevezett bécsi ujság, hogy egyik kormánypárti lap a napokban arról mert írni, hogy Bánffy báró a legérdemesebb miniszterelnök, a kire az egész nemzet bizalommal tekint, — s kigunyolja a magyarokat kik politikai érettségükkel és éleslátásukkal szoktak és szeretnek dicsekedni s amellet soh'sem lebeg magasabb cél előttük mint, hogy uralmon tartásuk magukat.

Távol áll tőlünk, hogy akár megnehezeltjük, akár tulságosan számon

tartsuk a megszorult osztrák lapok csipkelődéseit, de az mégis csak klaszikus, mikor az osztrákok akarnak nekünk leczkét adni a politikai érettség, önzetlenség és türelmességből.

Nem tudhatjuk, mikép fognak megoldatni az osztrák események és oktalanságok okozta bonyodalmak s mi-féle expedienst fognak kitalálni a kiegyezés megkötésére vonatkozólag, — mert a kormány terveit illetőleg semmi ki nem szivárgott eddig, de annyi bizonyos, hogy több türelmet s több higgadt nyugalmat, mint a mennyit Magyarország tanusított ebben a kiegyezési huzavonában — alig lehetne követelni.

Magyarország nagyon is megmutatta, hogy politikai érettsége teljes, Magyarország megmutatta, hogy dacára az osztrák gyűlölködéseknek, a Luegerek, Shönererek és Wolfoknak, rendületlenül hive a dualizmusnak s hive a gazdasági uniónak is, mivel a monarkia érdeke azt ugy kívánja, Magyarország megmutatta, hogy mig Ausztria politi-

kailag szétzüllött ő távol tudta magától tartani a politikai züllés és visszavonás ragadós mérget s ugy állt a rakonzátlanokódó Ausztriával szemben, mint a becsületes, erős szerződő fél, a ki helyt áll kötelességeinek s a kin igazán nem mulik.

De hát quousque tandem . . . ?
még meddig várjunk és türjünk ?

Ha tetszett az osztrák kormányoknak titkon s az osztrák közvéleménynek nyiltan beczézetni és nagyra nevelni a magyar gyűlöletet, az anti-semitizmust, a Luegereket, a Wolfokat s a többi politikai szegény legényeket, hogy azok az elemek felül kerekedvén megmételtyezzék az egész osztrák közéletet, ugy ám viseljük most a konzervenciákat s ne dühöngjenek mi reánk.

Nekünk ugy is elég baj, hogy akarva nem akarva törödnünk kell az ő bajaikkal is.

Mi, akár mit beszél a Neue Freie Presse — politikailag nagyon is érettek vagyunk s ezért a magasabb ér-

A „Brassói Lapok“ tarczája.

A boldogságot ki kell küzdeni.

A „Brassói Lapok“ eredeti tarczája.

Írta: Havas Zsigmond.

Lázás munka folyt már kora reggel óta Fejes Ödön házában. Nagy takarítás, nagy átalakítás, butorok ide-oda illesztése, padlómozgatás, meg sok minden, a mi csak szükséges ahhoz, hogy egy szokatlanul nagy társaság kellőképen fogadható legyen. A munkában maga a ház ura jár elöl jó példával, nagy segítségére van Berta leánya, ki már napok óta izgatottan készült a fogadásra. A konyhából sürgés-forgás, sistergés zaja hallatszik. A kép teljes: itt legalább is lakodalomra készülnek. Pedig nem arra.

Fejes Ödön egyike a főváros jobb módú hivatalnokainak. Hivatalában buzgó, lelkiismeretes; állandó kedveltje főnökének. Otthon példás családapa, ki családjáért kész föláldozni nyugalmát, mindenét. Gyermekait kimondhatatlanul szereti és soha sem mulaszt

el alkalmat, midőn nekik örömet szerezhet. Gyöngéd szeretettel nevelte őket és büszkén vallja, hogy ő kizárólagos nevelőjük.

Csendes családi életet élve multak el az évek. A leányok felnöttek és elérkezett az idő, midőn a társadalmi szokások szabványai szerint gyakorlatilag is meg kellett tanulniok, hogy az ember nemcsak önmagának vagy családjának van teremtve, hanem forognia kell társaságokban, mozognia más emberek között is, hogy a mozgás közepette kifejlődhessék hajlama élethivatásának betöltéséhez.

Fejes Ödön, mint józan gondolkozású családapa, ezt belátta és csakhamar kész volt tervével. Közölte is a családjával és ez az elhatározás idézte elő a nagy éleltségét.

Berta izgatottan gondolt a nagy napra, a melyen az első tánczóra örömeit fogja élvezhetni. Első eset, midőn nagyobb társaságot láthat maga körül és örömebe, melyet a változás előidézett, belevegyült a félelem is, mely igen gyakran aggasztotta a miatt, fog-e tudni a nyüzsgő körbe beilleszkedni? A képzelet varázsecete szépnek,

szemképráztatónak festette a jövőt és az álmatlan éjszakák szorosan összefüggnek e tárgygyal.

Hát ki ne emlékeznék ezekre az érzésekre, melyek szüntelenül kísérik az embert, érzelmi világában szédületes gyorsaságban apályt és dagályt: mondhatatlan félelmet és tuláradó örömet kelte? Kinek ne volna élénk emlékezetében az izgatottságnak minden tagját átjáró érzete, melyet az első tánczóra közeledése benne ébresztett? Legkedvesebb gyermek emlékeink közé tartoznak, melyek még az élet tomboló, pusztító szélvészsein át is utat törnek maguknak fényökkel és sok kesergő szívnek nyujt enyhítő balszamat a jelen sivárságában.

Csinos társaság gyült egybe Fejesék-nél. Nyolcz ifju hölgy és ugyanannyi fiatal ember. A hölgyek magukkal hozták szüleiket, rokonaikat. A tágas szalon, mely most tánczteremmé avanszált, alig tudta befogadni a vendégséget. Végre megcsendült egy divatos polka pattogó üteme, fel-fel hallatszott a tánczmester komandirozása . . . csakhamar vigan lebegő párok suhogása tölté be a termet.

dekeknek mindig alárendelve szimpatiainkat vagy antipatiainkat, hisszük és valljuk a mit Andrassy mond, hogy t. i. „Önérdükünk kívánja, hogy első célünk saját boldogulásunk, de mindjárt a második célunk a monarchia másik államának boldogulása legyen“.

Mi tehát nem azt nézzük első sorban, hogy a most uralkodó párt és kabinet uralmon marad-e (az különben sem kérdéses,) de nézzük első sorban az ország és a monarchia érdekét, s annyi vélemény szabadságot talán engedhet a „N. Fr. Presse“ a magyar nem ellenzéki sajtónak, hogy ezt az érdeket Bánffy kezében vélje legjobban megőrizetnek.

Belföld.

Az új belügyi államtitkár. A közigazgatási bíróság másodelnökévé kinevezett Latkóczy Imre utódja, Jakabty Imre hétfőn d. e. foglalta el új hivatalát. A belügyminiszterium tisztikara nevében Széll Ignác államtitkár üdvözölte. Az üdvözlő beszédre az új államtitkár szíves szavakkal felelt, de nyilatkozatában került minden célzást programjáról.

Frázis nélkül. Rövid, egyives röpirat jelent meg ezen a címen: „Frázis nélkül“. Nyílt szó, a gazdálkodókhoz a kiegyezés kérdéséről. Irta: Agrarius.“

Államtitkár-változás. Vörös László kereskedelmi miniszter államtitkár helyébe dr. Schmidt Józsefet, a szabadalmi hivatal eddigi elnökét nevezték ki.

Külföld.

A megakadt kiegyezés. A kiegyezési kérdések tárgyalása érdekében Thun gróf

osztrák miniszterelnök és Kaitzl osztrák pénzügyminiszter a közelebbi napokban Budapestre érkeznek és tanácskozni fognak Bánffy Dezső báró magyar miniszterelnökkel.

A német birodalom gyászja. Még egyelőre nem tudják, hogy miképpen fog a birodalmi gyűlés a Bismarck gyászünnepélyen részt venni. A birodalmi gyűlés még nincs együtt és ezért nem is igen lesz lehetséges, hogy tárgyan határozhasson. A császár elrendelte, hogy Berlinben tegyék meg az előkészületeket egy nagy nemzeti gyászünnepélyre. Az ünnepély napja még nincs kitűzve. Valószínűleg a Königsplatzon lesz, ahol nagy katófalkot fognak felállítani a birodalmi gyűlés palotájának feljárata elé.

A gyűlölség hangja. A francia lapok most, halála után is mód nélkül gyűlölik Bismarckot s gyalázással és piszkolással halmozzák őt el. Cikkeikben örömmel írják, hogy Bismarck már évek óta halott volt, mert hiszen nem volt miniszter. Egy lap azt írja, hogy Friedrichsruheban csak egy formáság ment végbe. Valamennyi ujság szemére lobbantja az emsi táviratot s úgy bánik vele, mint közönséges hamisítóval.

Fürdői levél

Zajzon, 1898. aug. 2.

Tekintes Szerkesztő ur!

Ide-oda négy hete, hogy élvezem az arany szabadság kellemes idejét elég élvezetesen, a régi jó ismerősök kedves körében. A nyári napok bár nagyon hosszúak a télihez viszonyítva: mégis oly gyorsan telnek, hogy már elszomorított azon gondolat, miszerint nemsokára ezen élvezetnek is vége lesz.

Mi is teszi nekem éppen Zajzonban oly élvezetessé az időzést? A 18 évi megszokás a legalább is olyan régi ismerősök viszontlátása, a mindennapi fürdőzés a hegyi kristály patakban, az ezüst színű kis halak és a játszi napsugarak kedves társasága. Hát az a

sok, sok kedves hely, melyeknek mindenkéhez egy-egy édes emlék fűződik életemnek azon korszakából, melyet ifjuságnak neveznek!

Tizenhét évvel ezelőtt én szaladtam keresztül-kasul az erdők, hegyek minden zugát s most...? gyermekeim teszik meg ezen utat helyettem. Még ezer szerencse, hogy minden kornak megvan a maga időtöltése. Gyakran vitatkozunk, összezördülünk s nézeteltéréseinket kiegyenliti egy egy megkontrázott originalis bella-, vagy egy pagát ultimó kassa. Ennek szerencsés bevégzése után kimehetünk a sétaterre s végig gyönyörködhetünk az ifjuság mulatozásain, de csak illő távolságból, mert mi be kell hogy tartuk; hogy: szemnek minden, kéznek semmi. Szóval megoszunk nem irigylésre és irigylésre méltókra. Fájdalom én azokhoz tartozom, a kiket társaságunk ifjai amazok közé soroz. És bele kell nyugodnom, bár őszintén megvallva, nem elvből teszem.

Szomoruan kell konstatálnom, hogy az idén jóval kevesebben vagyunk, mint a múlt évben ilyenkor, a minek talán legfőbb oka a múlt évi gyenge termés s a jelen évi jégverés és a kubai háború. A vendégek közül többet látunk Bpestől, Székes-Fehérvárról, Pancsováról, a mi elég örvendetes jelenség, mert ez arra mutat, hogy Zajzonnak már híre is lett. Azok azt mondják, hogy őket Zajzonba a jó levegő, a jó víz és a hamisítatlan tiszta bival tej vonza.

A fürdő vendégek száma ma 284 személy, nem számítva a turistákat és átutazókat. A szállások utáni tudakozásokból remélhetőleg, ezután még számosan fognak jönni.

Egy kötelességet mulasztanék el, ha a fürdő gavallér bérletéről megfeledekzném, ki a vendégek kényelmét minden tőle telhető módon igyekszik előmozdítani, habár bizony tudom, hogy ő ezideig a fürdő tagdíjából annyit sem vett be, a mivel a bandát fizethesse.

A fürdőbanda 11 tagból áll s várakozásunkat teljesen kielégíti.

Most pedig leveletem sietek befejezni, mert a partnerek a nyakamon ülnek, de igé-

Bertának izgalmas perczei voltak. Kezdetben kissé félszegen teljesíté a házi kisaszony tisztét, később azonban mindinkább ügyesebben. Lekötelező nyájassága, szeretetreméltó modora mindenkinek feltűnt. Felsőgesen tánczolt, alig tarthatott egy percnyi pihenőt, mert kézzől-kézre adták tánczosai.

Csak egy a nyolcz közül volt a képek néma szemlélője. Nem mert Bertához közeledni, noha nagyon, de nagyon szeretett volna vele tánczolni, társalogni. Csendes, szerény fiú, ki e környezetben teljesen ismeretlen. Közvetve nyert meghívást az órákra. Nem mert közeledni hozzá, azt hívén, hogy tola kodónak fog látszani és még nevetség tárgya lesz. Saját személyét oly kevésre tartotta, hogy azt, kit általános körülrajongtak, ki úgy a társalgás, mint az egész társaság középpontja volt, alig merte megszólítani.

Berta uszott a gyönyörben. Fiatal, hevélekeny szíve hevesen dobogott, feje szédült a szokatlan fényben. Egész lényé hirtelen oly rázkódtató átalakuláson ment keresztül, a milyenre soha nem gondolt volna. A káprázat, mely szeméi elé tárult, a szokatlan és folyton változó kép varázsa, bűbajos melódiák andalító akkordjai megnyiták előtte ama felsőbb régiókat, melyek eddig rejtvé voltak előtte s melyekben a hétköz-

napi élet egyformaságához szokott lelke, mint egy kalitkájából kiszabadult madár, tétozva csapongott.

Egy szabad pillanatát arra használta fel, hogy végig tekintsen a társaságon. Hirtelen változás állott be, arcza megrándult, úgy vélte, mintha inogna lábai alatt a talaj. Feje zugott, szeméi félig becsukódtak és e villámgyorsan támadt fordulatot egy halk sóhaj egészíté ki.

A sóhaj repül, repül, magasra tör határozott irányban. Egyre feljebb száll, fel a magas égig, meg nem áll, míg célhoz nem ér. Tiszta, világos a szándéka. A szárnyas istenkével volna beszélni valója. Bátran szól a megjelenő Ámorhoz, ez mosolyogva hallgatja.

— Te megsebzéd egy földi kis lény szívet, most jöjj azonnal, hozd magaddal nyilaidat és állj rendelkezésére áldozatodnak!

— A parancsot nem ismerem — susog Ámor —, de azért lemegyek egy kis szemlét tartani.

Ugy tett mint mondá. Lement és észrevétlenül Berta mellé lopózott. Szeméi megakadtak e gyönyörü jelenségen, de még sem mulasztá el Bertát figyelmeztetni, hogy parancsával nála nem lehet sokra jutni. Berta kérésre togtá a dolgot és rámutatott valakire, egyre a nyolcz közül, választottjára.

Ámor gunyosan mosolygott. Ő tudta senki más, hogy ennek az egynek már vézik szíve és nincs szükség újabb akcióra. Már-már tovább akart menni, midőn egyszerre egy gondolat vetett bukfenczet agyában. Az jutott eszébe, hogy ha e két ifjú szerelmes, hamarosan felismeri egymás iránt táplált vonzalmát, úgy nagyon is valószínű, hogy szerelmük hamarosan el is oszlik, mint a szappanbuborék. Ki is főzte rögtön tervét és komoly ábrázattal fordult Berta felé.

— Édesem, óhajodat kész örömmel akartam teljesíteni, de kezem meghibbant és nyílam nem ott talált, hová céloltam. Tűrd megadással sorsodat, majd beszéllek fent érdekedben, talán sikerülni fog új lovagod számára bölcseséget, kedvességet s általában szeretetreméltóságot kieszközölnöm.

Szólt és észrevétlenül eltűnt.

Berta reszketve ült helyén. Képtelen volt gondolkodni. A fiatalság, mely őt, miként a rozsát a darázs, körülrajzotta, csodálkozva látta a levertséget, mely rajta erőt vett.

Csakhamar oszladozni kezdett a társaság. Bucsut mondtak egymásnak a tánczosok a legközelebbi viszontlátásig. Berta egyedül maradt. Az éjszakát álmatlanul töltötte. Folyton víziói voltak, majd az óhajtott, majd a sors szülte lovag jelent meg lelki szeméi előtt.

rem, hogy nemsokára még többet és szebbet fogok írni a zajzoni fürdőről s annak kedves vendégeiről. Addig is maradtam a tekts. Szerkesztő urnak igaz hive:

— d. —

Irodalom.

Megjelent Herz és társa kiadásában Brassóban **Adventi Imák Böjti és Tanítások** protestáns lelkészek és tanítók használatára. Incze Dániel és Herepei Gergely ev. ref. tanár és lelkész után — kiegészítve Sántha Károly ág. h. ev. lelkész eredeti főimáival összeállította és rövid záróimákkal ellátta — **Fejér Gyula** ág. h. ev. lelkész. I. Rész. Az ügyesen összeállított munkát, mint használható segédkönyvet ajánljuk az érdeklődők, különösen pedig az érdekelt lelkészi kar figyelmébe. Ára? Kapható Herz és társa tulajdonosoknál Brassóban.

HIREK.

Brassó, aug. 3.

— Lajos bajor herceg elutazása.

Lajos bajor herceg, a ki tegnap reggel Sinájába ment s onnan délután vissza is tért, ma reggel fél 8 órakor kocsin Fogarasba utazott.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter **H o r g e r Antal** brassói állami főreáliskolai helyettes tanárt, ugyanezen intézethez rendes tanárrá nevezte ki.

— **Fürdői élet Zajzonban.** Mint lapunk egy barátja értesít, a zajzoni fürdő élet egyáltalán nem nélkülözi a változatos gyönyörűségeket. Hol Gaál Pál országosan ismert zongora művész rendez műkedvelő bájos hölgyek közreműködésével kitűnően sikerült hangversenyt, hol pedig a fürdő gavallérságáról ismert bérlője szállít ki a Dong havas aljára halat, vadat, s mi szem-szájnak kellemes, hogy a fürdő vendégek benyomá-

sait egy feledhetetlen kirándulás emlékeivel gazdagítsa. Külömben beszéljen maga a levél: — «Gaál zongora művész ur bizonyára meg fog bocsátani, ha — miután művészetének a legnagyobb elismeréssel adóztunk — első sorban a bájos műkedvelő hölgyekről emlékezünk meg. **Török Irén** áll. tanítónő monologját oly hiven adta elő, mintha csak ugyan kívánna már asszony lenni, mint a mely címet a monológ viselt és melynek ügyes előadása által bizony nem csak a fiatal emberek érdeklődését keltette fel. A jutalom azonban ezuttal . . . csak egy gyönyörű csoport volt élő virágból. Nem kevesebb élvezetet nyújtottak a **Veress Piroska** és **Veress Iduska** kisasszonyok is, a bravurral előadott énekszámokkal. Ezt követte a virradtig ígért, de kitartás hiány miatt 1 órakor éjfélután véget ért táncz. Mult hó 30-án **Giró János** fürdő-bérlő tett ki magáért igazán, mert egy oly élvezetes kirándulásban részcsitette a fürdővendégeket, minőt a «Dong alja» sohasem látott. Gyönyörű négyes fogata vezette a vig társaság kocsisorát, a regevényes Dong aljában pedig oly dusan terített asztal várta a vendégeket, minőt a nagyobb brassói vendéglők is, csak különös alkalmakkor látnak. Különösen szokatlanak tetszettek itt a Dong havas kőszikláinak alatt a különféle gyümölcsök, mik az asztalokat díszítették, a pezsgős üvegek is szokatlanul érezhették itt magukat s csak a jégbehűtés kölcsönözhetett egy kis otthonosságot nekik. Szóval a bérlő mindent megtett, hogy vendégeinek egy kellemesen eltölthető napot szerezzen, mely fáradozásában nagy segítségére volt a fürdő derék zenekara is, melynek jó magyar nótáitól a szomszéd réten kaszáló székely is vigabban vágta a rendeket. Ott volt a megye alispánja és főszolgabírája is, kik a legkedélyesebb hangulatban töltötték a többi kirándulókkal együtt a napot. Mi pedig, kik részesei voltunk e nap kellemesnek, kedves kötelességet teljesítünk, ha e helyen is köszönetünket nyilvánítjuk a bérlőnek.»

— **A gyergyó-szárhegyi márvány.** A gyergyó-szárhegyi márvány, mely szakértők

véleménye szerint, kitűnő minőségű — nemsokára forgalomba kerül. A gazdagnak ígérkező márvány-bányák kiaknázása mindeddig nem volt lehetséges, mert hiányzott ahhoz a megfelelő tőke. Az erre irányuló törekvések a pénzhiány miatt mindig hajótörést szenvedtek és lehetetlen volt kellő tőkével magyar részvény-társaságot szervezni. Most berlini és londoni tőkepezések szakértő küldöttei megvizsgálták a márványt s azt minden tekintetben kiváló minőségűnek találták. Szárhegy községgel és az egyes tulajdonosokkal már meg is kezdték az alku-dozásokat és a legjobb eredményt remélik. Nemsokára tehát a német és angol tőke segítségével kerül napvilágra az erdélyi márvány, mely a legjobb márvánnyal is diadlmaasan állja ki a versenyt.

— **A sertésorbánc és sertésvész** elleni védekezés érdekében a földmivelésügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki, melyben a törvényhatóságok alispánjait és polgármestereit fölhívja, utasítsák közgegeiket arra, hogy sertésbetegülések esetén a betegség megállapításánál való gondos és lelkiismeretes eljárást az állatorvosok szigorú kötelességévé tegyék, úgy hogy mindenkor a tényleg fölmerült betegség jelentessék be, a gazdaközöniséget pedig figyelmeztessék, hogy sertésorbánc esetében a vérsavóval való ojtás eredményessége ki van zárva s csak hátrányos lehet.

Táviratok.

A „BrassóiLapok“ eredeti táviratai.

Balassagyarmat, aug. 3. Gróf **F o r g á c h** Antalt egyhangulag szabadelvűparti képviselővé választották.

Dünkirchen, aug. 3. A petroléumtartályok kigyulladtak, a minek következtében óriási robbanások történtek. Több ember meghalt. Az ijedtség óriási.

Madrid, aug. 3. Alfonsó király már néhány órára elhagyhatta az ágyát.

Madrid, aug. 3. Bataloviába, Arragoniába és Biscayaba, a hol karlista mozgalmak vannak, katonaságot küldtek.

Newyork, aug. 3. Madridi jelentések szerint Spanyolország elfogadja Amerika föfeltételeit a békére nézve, hogy az ellenségeskedések beszüntetessenek.

Idegenek névsora.

Augusztus hó 2.

Európa szálloda.

Jacobi Sándor kereskedő Bécs, Dr. Roheim Ödön ügyvéd Budapest, Seitried Hugó kereskedő Budapest, Gelb Gülöp utazó Gyulafehérvár, Balog János karmester Kolozsvár, Goldstien Hermann kereskedő Kolozsvár, Vadász Bánk főjegyző Csorna, Schumacher János és neje kereskedő Kim-pina, Staadecker Hugó kereskedő Sinaia, Blumann Ede kereskedő Sinaia, Poskó János lelkész Bukarest.

Baross szálloda.

Thoiss Karolina gyógyszerész özvegye Bukarest, Harantz Osias lisztkereskedő Plojest, Salamon Simon kereskedő Tölgyes, Klein Jakab kereskedő Csik-Szereda.

Grand szálloda.

Wolff Gyula joghallgató Nagy-Szeben. Rác Márton posta főnök Makó, Jetmár Matild tanítónő Fiume, Rudán Noemi tanítónő Fiume.

Másnap atyja aggódva kérdezte, mi baja van, mert feltűnt rossz kedve. Berta kitérőleg válaszolt, fejfájásról panaszkodva. Aggódva gondolt a jövő tanczórákra. Legjobban szerette volna, ha egyáltalán nem léteznének többé.

Kísérletet tett a társaság újból való összejövetele alkalmával a véletlen kijelöléséhez alkalmazkodni, de törekvése, minthogy igényei kielégítetlenül maradtak, hajótörést szenvedett.

Igy multak hetek, hónapok, de lelke elvesztett egyensúlyát nem tudta visszanyerni.

De nem csak ő szenvedte e kinokat. Hasonló fájdalom marcangolt egy másik vérző szívet is, azért, ki szerette Bertát örületesen. Vele volt mindenütt; ha az utcán járt, ha dolgozott, ha bármit cselekedett: előtte lebegett az isteni gyermek képe, mely hasonlatos volt a hajnalpirban fürdő harmatos rózsához. Szívszorongva várta az időt, mikor újból láthatja, epedett a perczért, melyben együtt lehetett vele, de a mint az alkalom bekövetkezett, futni szeretett volna, futni messzire, oda, honnan sohasem került volna elő. Ugy vélte, hogy Berta nem törődik vele, mintha társát érte volna a szerencse, melyért ő oly erősen áhitozott. Ha az élet összes fájdalmai egyesültek volna, hogy reá nehezedjenek, nem szenvedett volna

olyan kinokat, mint most, a midőn együtt volt azzal, szemtől-szembe láthatta azt, kiért életét minden perczen kész volt feláldozni. És bár tervezte, mégsem tudott megválni a társaságtól; lelke mélyében felcsillant a reménynek egy biztató sugara és ez megbénítá erejét, megerőtleníté akaratát. Nem merté feltárni, mi belsejében forrongott, noha szerette, nagyon szerette volna.

A tanczórák véget értek. A fény foslányokba veszett. Még egy utolsó fellobbanás: a saiont befejező bál estély és a mulandóság követelte a maga jussát. Csakhamar az emlékezetté lett minden: a jól ismert melódiák, a dévaj kacagás, vidám csevegés mind, mind a mult hónapba költözött. De maradandó emléket alkotnak, mely daczol az idővel az új s szapora képletékmegével s miként a poézisnek a távolból édesen megszólaló pásztorfuryája, úgy hat a mult köréből az élet hullámszáibaiban.

Az idő pergése irt hozott a sajó sebekre. Az eddig tudatlanul egymásért dobogó szívek végre is találkoztak. Midőn egy izben a régi társaság egy töredéke együtt volt, közük lopózott a kis Amor is, elérkezettnek látván az időt, hogy a megpróbáltatásokat üdvvel, könnyörrel cserélje fel. S mig rabszolgái a boldogság verőfényében fürödve áldják Urukát, addig a látóhatár szélén pirkadni kezd egy szebb jövő hajnala.

